

GOVERNANCECOMMISSIE GEZONDHEIDSZORG

Kenmerk: Gc 19/01 en Gc 19/02

De Governancecommissie Gezondheidszorg, samengesteld als volgt:

mr. H.F.M. Hofhuis, wonende te Den Haag, voorzitter,
mr. G.J. Bloemendal, wonende te Zeist,
drs. J.H. Colijn, wonende te Nijmegen,
drs. M.J. Janssen, wonende te Capelle aan den IJssel,
prof. mr. dr. C.A. Schwarz, wonende te Leiden,
bijgestaan door mr. F. Diepraam als secretaris,

heeft op 10 december 2019 als volgt geoordeeld in de zaak **Gc 19/01** van:

de **ondernemingsraad van de Stichting A.**,
gevestigd te Z.,
verzoeker,
gemachtigde: mr. L.J.M. van Westerlaak,

tegen:

de **raad van toezicht van de Stichting A.**,
gevestigd te Z.,
verweerder,
gemachtigde: mr. A.C. Siemons,

en in de zaak **Gc 19/02** van

de **centrale cliëntenraad van de Stichting A.**,
gevestigd te Z.,
verzoeker,
gemachtigde: mr. drs. Y.M. Nijhuis,

tegen:

de **raad van toezicht van de Stichting A.**,
gevestigd te Z.,
verweerder,
gemachtigde: mr. A.C. Siemons.

De partijen in de zaak Gc 19/01 worden hierna aangeduid als "de ondernemingsraad" (of: "de OR") respectievelijk "verweerder" (of: "de RvT"). De partijen in de zaak Gc 19/02 worden aangeduid als "de centrale cliëntenraad" (of: "de CCR") respectievelijk "verweerder" (of: "de RvT"). De OR en de CCR worden tezamen ook wel aangeduid als "de verzoekers". De Stichting A. wordt aangeduid als "de Stichting" of – in aangehaalde documenten – als "A."

1. Het procesverloop

In de zaak Gc 19/01

- 1.1 Met een brief van 16 januari 2019 van zijn gemachtigde heeft de ondernemingsraad aan de Governancecommissie Gezondheidszorg ("de Commissie") een verzoek tot toetsing van gedragingen van de RvT aan de Governancecode Zorg ("de Code") voorgelegd. Bij dit toetsingsverzoek zijn 22 bijlagen gevoegd (genummerd 1-22). De Commissie heeft een kopie van deze brief toegezonden aan de raad van bestuur ("de RvB") en de raad van toezicht ("de RvT") van de Stichting, met de uitnodiging daarop te reageren.
- 1.2 Op 6 februari 2019 heeft de Commissie, na partijen daarover te hebben gehoord, het verzoek van de OR gevoegd bij het op dat moment aangekondigde toetsingsverzoek van de centrale cliëntenraad ("de CCR") van de Stichting. Het laatst bedoelde verzoek is ingekomen op 21 februari 2019 en heeft de aanduiding Gc 19/02 gekregen.
- 1.3 Verweerder heeft met een brief van 13 maart 2019 van zijn gemachtigde een verweerschrift ingediend. Hij heeft hierin geconcludeerd dat hij niet heeft gehandeld in strijd met enig principe uit de Code. Bij het verweerschrift zijn veertien bijlagen gevoegd (genummerd 1-14).
- 1.4 Op 15 maart 2019 heeft de gemachtigde van de OR een brief met acht nadere bijlagen (genummerd 23-30) ingezonden.
- 1.5 Met een brief van 11 november 2019 heeft de gemachtigde van de OR de bijlagen 31-33 ingezonden.

In de zaak Gc 19/02

- 1.6 Met het in 1.2 genoemde verzoek van 21 februari 2019 van zijn gemachtigde heeft de centrale cliëntenraad de Commissie een verzoek tot toetsing van gedragingen van de RvT aan de Code voorgelegd. Bij dit toetsingsverzoek zijn 26 bijlagen gevoegd (genummerd 1-26). De Commissie heeft een kopie van deze brief toegezonden aan de raad van bestuur ("de RvB") en de raad van toezicht ("de RvT") van de Stichting, met de uitnodiging daarop te reageren.
- 1.7 Verweerder heeft met een brief van 13 maart 2019 (met één bijlage) van zijn gemachtigde een verweerschrift ingediend. Hij heeft hierin geconcludeerd dat hij niet heeft gehandeld in strijd met enig principe uit de Code.
- 1.8 Met een brief van 15 maart 2019 heeft de gemachtigde van de CCR de bijlagen 27 en 28 ingezonden. Daarop is een brief van 18 maart 2019 met bijlage 29 gevolgd.
- 1.9 Met een brief van 11 november 2019 heeft de gemachtigde van de CCR de bijlagen 30-32 ingezonden.

In de beide zaken voorts

- 1.10 Aanvankelijk zou de Commissie de beide verzoeken behandelen op 22 maart 2019. Op 20 maart 2019 hebben de gemachtigden van de drie partijen aan de Commissie bericht dat de zitting

vooral nog geen doorgang behoefde te vinden omdat partijen hadden besloten hun geschil door tussenkomst van een mediator op te lossen. Met zakelijk gelijklopende berichten van 20 juni 2019 van hun gemachtigden hebben de OR en de CCR de Commissie bericht dat de mediation niet tot een oplossing heeft geleid en dat zij alsnog een mondelinge behandeling van de toetsingsverzoeken wensen.

- 1.11 Na uitvoerige correspondentie met de gemachtigden van alle partijen over een tijdstip voor de mondelinge behandeling van de beide verzoeken is als datum daarvoor vastgesteld: 18 november 2019. Op deze datum heeft de zitting plaatsgevonden te Utrecht. Bij de zitting waren in de zaak Gc 19/01 aan de zijde van de OR aanwezig B.(voorzitter) en C.(ambtelijk secretaris) en D. (lid) alsmede de overige leden (op één na) van de OR en de gemachtigde van de OR. Aan de zijde van verweerder waren, voor de beide zaken, aanwezig E. (sinds 1 oktober 2019 voorzitter en voordien lid), F. (vicevoorzitter) en G.(secretaris), alsmede H.(tot 1 oktober 2019 voorzitter) en de gemachtigde van verweerder. Aan de zijde van de CCR (in de zaak Gc 19/02) waren vier leden van de CCR aanwezig, te weten I. (voorzitter), J. (vicevoorzitter), K. (lid) en L. (lid), alsmede de gemachtigde van de CCR. Alle partijen hebben het woord gevoerd; de gemachtigden van de OR en van de CCR mede aan de hand van "aantekeningen" respectievelijk een pleitnota, welke stukken telkens aan de Commissie en aan de andere hier genoemde partijen zijn overgelegd. Partijen hebben ook vragen van de Commissie beantwoord.

2. Enkele vaststaande feiten (in de beide zaken)

- 2.1 De Stichting verleent thuiszorg in Y. Zij heeft veertien locaties en ongeveer 1.000 cliënten met een psychogeriatrische of somatische beperking. Deze cliënten verblijven in een woonzorgcentrum, een verpleeghuis of een groepswoning. Daarnaast biedt de Stichting aan ongeveer 600 cliënten thuiszorg (met inbegrip van huishoudelijke verzorging) en dagbehandeling.
- 2.2 Organen van de Stichting zijn de RvT en de RvB. Voorzitter en vicevoorzitter van de RvT waren respectievelijk H. en F.. H. is, als voorzitter, met ingang van 1 oktober 2019 vervangen door E. , die tot dan toe lid van de RvT was. De RvT heeft naast de voorzitter en de vicevoorzitter vijf andere leden. Volgens de statuten van de Stichting¹ bepaalt de RvT het aantal leden van de RvB en benoemt de RvT één van de RvB-leden tot voorzitter indien de RvB uit meer dan één persoon bestaat. Tot de taken van de RvT behoort – volgens het hierna in 2.5 te vermelden Reglement Raad van Toezicht Stichting A. ("het Reglement RvT") – het "integraal toezicht" op het beleid van de RvB en op de algemene gang van zaken in de Stichting. De RvB telt thans twee personen, te weten M. ("M.", thans voorzitter) en N. ("N."). Er is een ondernemingsraad (de OR) overeenkomstig de Wet op de ondernemingsraden. Verder zijn binnen de Stichting tien cliëntenraden actief en één centrale cliëntenraad, te weten de CCR.
- 2.3 In 2014 heeft de externe adviseur O. in opdracht van de Stichting een rapport uitgebracht dat onder meer voorzag in het opstellen van een profielschets en de werving voor een tweehoofdige RvB. Op basis van het rapport van O. zijn twee leden van de RvB benoemd, te weten P. ("P.", voorzitter) en M.. In de lijn met andere aanbevelingen uit het rapport-O. is binnen de organisatie van de Stichting een reorganisatie uitgevoerd. Uitvloeisel daarvan was onder meer dat N., tot dat moment sectorhoofd, boventallig werd verklaard.

---

¹ Van twee zijden (CCR en RvT) zijn de statuten overgelegd. Deze dateren van 27 december 2018. De Commissie gaat ervan uit dat de eerdere statuten ten aanzien van de hier relevante onderwerpen gelijk zijn aan die van 2018. Zie echter ook noot 3.

- 2.4 Na 2014 is de verstandhouding tussen P. en M. verslechterd. M. heeft dit gemeld aan de RvT. Daarop heeft de RvT een externe adviseur aangesteld, te weten Q. ("Q."), die zich voor een deel van haar werkzaamheden heeft laten bijstaan door R. ("R."). Q. was afkomstig uit het netwerk van F.. De opdracht aan Q. en R. strekte ertoe *"inzicht te geven in wat er binnen het bestuur gebeurt, waar de pijn en frictiepunten precies zitten en hoe deze spanningen kunnen worden opgelost"*. Deze opdracht was gericht op het uitbrengen van een *peer review*. Het rapport dat Q., met bijstand van R., ter uitvoering van deze opdracht heeft opgesteld, is niet aan de OR of de CCR bekendgemaakt. Het heeft geleid tot het besluit van de RvT om de relatie met P. als voorzitter en lid van de RvB te beëindigen. P. heeft per 1 september 2016 haar functie neergelegd. Zij is als voorzitter opgevolgd door M..
- 2.5 Op 15 februari 2016 hebben de RvT en de RvB het Reglement RvT vastgesteld. Hierin is, voor zover relevant, het volgende vastgelegd.
- Artikel 1 (*"Bevoegdheden en verantwoordelijkheden Raad van Toezicht"*) vermeldt in lid 2 dat de RvT onder meer de volgende taken en bevoegdheden heeft: het houden van integraal toezicht op het beleid van de RvB (aanhef en onder de letter a), het functioneren als adviseur en klankbord voor de RvB (aanhef en onder de letter c) en het goedkeuren van (strategische) beslissingen van de RvB, waaronder de besluiten die vermeld zijn in de statuten van de Stichting (aanhef en onder de letter d).
  - Artikel 4 (*"Werkgeverschap"*) bepaalt dat de RvT verantwoordelijk is voor een goed samengestelde en goed functionerende RvB (lid 1) en dat de RvT een profielschets opstelt van het lid of de leden van de RvB (lid 2, dat betrekking heeft op de werkwijze bij een vacature in de RvB). Lid 5 houdt in dat de RvT aan de hand van wettelijke, statutaire en reglementaire voorschriften in concept een procedure voor *"openbare werwing, selectie voordracht en benoeming"* opstelt voor de vervulling van de vacature van bestuurder.
- 2.6 Op 11 juli 2016 heeft de RvT zijn vicevoorzitter F. aangesteld als *"gedelegeerd commissaris"* van de Stichting. In deze hoedanigheid heeft F. tijdelijk, gedurende twee dagen per week, en bezoldigd de RvB ondersteund. De OR heeft hierover, in een brief van 14 september 2016 aan de RvB, vermeld dat, gezien de omschrijving van de opdracht aan F., *"een pettenprobleem bijna niet uit te sluiten"* is. In dezelfde brief heeft de OR bezwaren geuit tegen het voornemen om Q. bezoldigd ondersteunende taken te laten uitvoeren voor de RvB. Hierover vermeldde de OR: *"in het kader van de transparantie en het voorkomen van (de schijn van) belangenverstrengeling is dit niet zuiver en als integere organisatie zou je dit moeten willen."*
- 2.7 Op 10 augustus 2016 heeft M. aan de OR onder meer het volgende bericht:
- "(...) Op uw aandringen heeft de RvT besloten mij versneld met deze rol [te weten die van voorzitter van de RvB, toevoeging Governancecommissie] te belasten en de voorzitter van de RvT heeft mij derhalve na het overleg tussen u en de RvT van maandag 1 augustus 2016 verzocht de rol van WOR bestuurder op mij te nemen, hetgeen ik met alle plezier doe. Daarnaast heeft F. vanuit zijn rol van DB lid en vicevoorzitter verzocht mij tijdelijk, in de rol van adviseur, bij de uitvoering van mijn taken te ondersteunen. De bedoeling is dat dit tot het einde van het jaar zal duren en dat de RvT in november een besluit neemt tot continuering of anderszins.*

Q. is als adviseur van de RvT verzocht mij eveneens te ondersteunen bij de uitvoering van mijn taken. Gezien haar achtergrond en inzet tot nu toe zal zich dat vooral toespitsen op de coördinatie van de transities. De opdrachtformuleringen zijn als bijlagen IV en V ter informatie aan deze brief toegevoegd. (...)”

De hier bedoelde bijlage IV houdt de volgende opdracht aan F. (als “gedelegeerd commissaris”) in:

- a. *Bevorderen effectiviteit en collegialiteit bestuur met inachtneming van de actuele situatie binnen de wettelijke en statutaire kaders*
- b. *Adviseren m.b.t. door de RvT als kritisch benoemde dossiers;*
- c. *De RvT trekt een deel van de besluitvorming naar zich toe binnen de wettelijke en statutaire mogelijkheden door daar de (...) goedkeuring op majeure besluiten aan te verbinden en voorts deze besluitvorming mede voor te bereiden.”*

Bijlage V, met de opdracht van de RvT aan Q., houdt onder meer het volgende in:

Opdrachtnemer is primair adviseur van de Raad van Toezicht m.b.t. de transitie van A.. Vanuit deze rol begeleidt, adviseert en ondersteunt zij het bestuur van A.. De advisering en ondersteuning richten zich vooral op de transitie en op de ondersteuningsorganisatie en desgewenst op verzoek van de bestuurder de reguliere staf-/services organisatie (...)”

- 2.8 Op 19 december 2016 heeft de RvT aan de OR een op 12 december 2016 gedagtekend voorgenomen besluit ter advisering voorgelegd. Dit voorgenomen besluit hield in dat de RvB tijdelijk² uit twee personen zou blijven bestaan, te weten M. en N.. Met een brief van 22 december 2016 heeft de RvT ook aan de CCR een voorstel ter advisering voorgelegd. Dit voorstel voorzag eveneens in een tweehoofdige RvB, met M. als voorzitter en N. als (tijdelijk) lid. Het voorzag in “*evaluatie van deze structuur en bemensing eind 2017 en zo ieder jaar daarna tot de Raad van Toezicht beslist over een andere bestuursstructuur*”.
- 2.9 Per 1 januari 2017 heeft de RvB Q. aangesteld als ondersteuner van de RvB. Met ingang van deze zelfde datum is F. teruggetreden als gedelegeerd commissaris.
- 2.10 Op 24 januari 2017 hebben de RvT (vertegenwoordigd door de voorzitter en de vicevoorzitter), de RvB (in de persoon van M.), vijf leden van de OR en drie leden van de CCR met elkaar overlegd. Eén van de besproken punten was een voorstel voor de bestuursstructuur van de Stichting. Van het overleg is een verslag opgemaakt, dat onder meer inhoudt dat de aanwezigen het gezamenlijke belang en stabiliteit onderschrijven. De afspraak is gemaakt dat men samen op zoek zou gaan naar een oplossing voor de periode na 2017. Hiervoor zou de RvT als bijlage bij de in 2.8 vermelde brief van 22 december 2016 een additionele adviesaanvraag (stappenplan) indienen. De OR en de CCR zouden nog in dezelfde week een schriftelijk advies uitbrengen over de voorgestelde bestuurssamenstelling in 2017.
- 2.11 Op 26 januari 2017 heeft de OR een positief advies uitgebracht over het in 2.8 genoemde voorgenomen besluit van 12 december 2016. Deze brief houdt onder meer het volgende in:

“In de vervolgbijeenkomst van 24/1 met RvB en delegaties van CCR, OR en uw raad is het voorstel besproken en het volgende afgesproken:

---

² Uit de overgelegde stukken is de inhoud van het voorgenomen besluit niet volkomen duidelijk geworden. De RvT heeft als bijlage 6 bij zijn verweerschrift in de zaak Gc 19/01 een tekst overgelegd waarin sprake is van een tijdelijke benoeming voor twee jaren, te weten 2017 en 2018. Dit stuk is niet ondertekend. De OR heeft betwist dat hij deze tekst heeft ontvangen.

Nog voor de zomer wordt er met diverse gremia gekeken wat er de komende jaren op A. afkomt, waarin de stichting zich wil onderscheiden en welke bestuursstructuur en bemensing hiervoor nodig is. Een voorstel tot fasering volgt nog van uw kant.

Omwille van de rust en stabiliteit in de organisatie wordt de bestaande structuur tot 2018 geformaliseerd. Daarbij wordt N. tijdelijk toegevoegd als bestuurder en blijft M. in zijn huidige functie met statutair voorzitterschap. Tenslotte vervult – naar wij gisteren eerst begrepen – Q. in bovengenoemde periode de rol van adviseur RvB.”

- 2.12 Met een brief van 27 januari 2017 heeft de CCR een positief advies over het in 2.8 bedoelde voorgenomen besluit van 22 december 2016 uitgebracht, zij het voorwaardelijk. Deze brief houdt onder meer het volgende in:

“Formeel kan de CCR aan de voorgestelde bestuursstructuur zoals deze (...) [wordt] beschreven geen goedkeuring verlenen en wel om de volgende redenen: 1) De CCR ziet geen redenen voor een in potentie meerjarige gedoog constructie, 2) het ontbreekt voor de CCR op dit moment aan relevante argumenten om van het eerder besluit voor een tweehoofdige leiding (O.) af te wijken, 3) de herintreding/positionering van N. en de positie van Q. is van een te structurele aard om deze onder het mom van tijdelijke constructie te kunnen verantwoorden. Tegen de achtergrond wat er op 24 januari 2017 met alle betrokken partijen besproken is kan en wil de CCR bij deze wel haar goedkeuring geven aan de uitgangspunten en het door de RvT voorgestelde proces. In de beleving van de CCR gaat het hierbij om de volgende punten: 1) partijen onderkennen en ondersteunen het belang van bestuurlijke rust en stabiliteit, 2) partijen onderkennen de noodzaak om effectief en op efficiënte wijze tot structurele en houdbare bestuursstructuur te komen, 3) partijen zijn overeengekomen om voor 31-12-2017 de structurele en houdbare bestuursstructuur geïmplementeerd te hebben. De RvT zal op korte termijn met een stappen/actieplan komen waarmee de realisatie van deze doelstelling geborgd wordt. Niet besproken maar de CCR wil deze toch haar wens te kennen geven dit plan van de RvT voor 1 maart 2017 te mogen ontvangen. De CCR kan onder de bovengenoemde punten akkoord gaan met de benoeming van een tijdelijke bestuurder waarvan de termijn uiterlijk op 31-12-2017 afloopt. Dit alles om de realisatie van structurele en houdbare bestuursstructuur op de korte termijn optimaal te kunnen laten verlopen.”

- 2.13 De RvT heeft vervolgens per 1 februari 2017 N. *ad interim* benoemd als lid van de RvB (naast M. als voorzitter), voor de periode tot en met 31 december 2017. Met een e-mailbericht van 2 maart 2017 heeft de vicevoorzitter van de RvT aan de voorzitters van de OR en van de CCR een voorstel voorgelegd met een opzet voor zowel de ontwikkeling van de bestuursstructuur en de bezetting van de RvB als de evaluatie van de RvB.
- 2.14 Hierop is correspondentie tussen de voorzitter van de CCR en de vicevoorzitter van de RvT gevolgd. Laatstgenoemde heeft in een e-mailbericht van 4 maart 2017 vermeld: *“En ja, 1-1-2018 moet er een stevig bestuur in het zadel zitten dat onverdacht uit ons gezamenlijk proces is voortgekomen.”*
- 2.15 Op 10 april 2017 en op 16 mei 2017 heeft de RvT besprekingen gevoerd met de voorzitters van de OR en van de CCR. Bij de bespreking op 10 april 2017 was ook de RvB vertegenwoordigd. Tijdens deze besprekingen is de invulling van de RvB vanaf 1 januari 2018 aan de orde geweest. Na

de besprekingen heeft de RvT een "voorstel bestuur A. voor de periode > 01/01/2018" opgesteld. Dit voorstel, van 15 juni 2017, houdt onder meer het volgende in:

"Bemensing

Formeel zijn er per 01/01/2018 twee vacatures: de vacature voorzitter bestuur en de vacature lid bestuur.

Voorzitter bestuur

Het voorstel is om M. per 01/01/2018 te benoemen tot voorzitter van het bestuur, voor onbepaalde tijd. (...)

Lid bestuur

Het voorstel is om voor het lid bestuur te werven. Ook het lid bestuur wordt voor onbepaalde tijd benoemd. (...)"

- 2.16 Op 12 september 2017 heeft de RvT per e-mail aan de OR en aan de CCR een voorgenomen besluit voor "de structuur en bemensing" van de RvB voor de periode na 31 december 2017 voorgelegd. Het voorgenomen besluit hield het volgende in:

"De huidige bestuurlijke constructie en bemensing wordt verlengd tot en met 31/12/2018. Dit schept de continuïteit, rust en doorzettingskracht om de transitie op 80/20 basis te laten slagen. Het bestuur krijgt voor 2018 de specifieke opdracht om in dialoog en co creatie met de regiomanagers alle voorwaarden te realiseren voor het slagen van de transitie, inclusief heldere en eenduidige kaders en spelregels. Verder geeft de RvT het bestuur de opdracht de reeds ingezette dialoog tussen bestuur en respectievelijk OR en CCR fundamenteel door te zetten totdat samenwerking door alle drie de gremia als goed en toekomstbestendig wordt ervaren. Tenslotte gaat ook de RvT met zowel de OR als CCR in fundamenteel overleg om hun relatie te zuiveren van eventuele onderstromen."

- 2.17 Op 20 september 2017 heeft de CCR negatief geadviseerd over dit voorgenomen besluit van 12 september 2017 van de RvT. Op 26 september 2017 heeft ook de OR negatief geadviseerd.
- 2.18 Op 25 september 2017 heeft de CCR twijfel geuit over de bekwaamheid en de prestaties van de beide leden van de RvB en over het niet nakomen van afspraken.
- 2.19 Op 9 oktober 2017 heeft de RvT besloten "de huidige bestuurssamenstelling", met inbegrip van het contract met N. (als lid van de RvB) te continueren tot 1 januari 2019. De voorzitter van de RvT heeft dit op 16 oktober 2017 aan de OR meegedeeld, mede als reactie op het in 2.17 aangehaalde advies van 26 september 2017 van de OR.
- 2.20 Op 25 juni 2018 heeft de RvT een concept voor een voorgenomen besluit voor de definitieve benoeming (voor een termijn van minimaal vier jaren) van de huidige leden van de RvB aan de OR en aan de CCR voorgelegd. De OR en de CCR hebben elk bezwaren tegen dit concept geuit. Op 18 september 2018 heeft de RvT een inhoudelijk gelijk voorgenomen besluit aan de OR en aan de CCR voorgelegd.
- 2.21 Met een gezamenlijke brief van 27 september 2018 hebben de OR en de CCR – naar aanleiding van het in 2.20 vermelde voorgenomen besluit van 18 september 2018 – aan de RvT meege-

deeld dat er volgens hen een vertrouwenscrisis in alle geledingen is. Zij hebben daarbij aangekondigd een toetsingsverzoek aan de Commissie te zullen voorleggen.

- 2.22 Op 4 oktober 2018 heeft de RvT de OR en de CCR uitgenodigd voor een gesprek. Namens de RvT zouden daarbij twee leden als "verkenner" aanwezig zijn. Dit heeft geleid tot gesprekken op 12 oktober 2018 en op 30 oktober 2018. De OR en de CCR hebben tijdens deze gesprekken het standpunt ingenomen dat de positie van de vicevoorzitter van de RvT onhoudbaar is.
- 2.23 Op 10 december 2018 hebben de voorzitters van de RvT, de OR en de CCR nader overlegd. De voorzitter van de CCR heeft van dit gesprek is een verslag opgemaakt dat mede door de voorzitter van de OR is ondertekend. Volgens dit stuk, dat vermeldt dat deze weergave "*geen officieel verslag*" is, maar is bedoeld voor het archief van CCR en OR, hebben de aanwezigen gesproken over een "*compromisvoorstel*" van de RvT, waarvoor de RvT zich "*unaniem*" had uitgesproken. Dit voorstel voorzag, samengevat, in (1) openbare werving voor nieuwe bestuurders aan de hand van een nog op te stellen profielschets, (2) het eindigen van de overeenkomst met N. per 1 januari 2019 en in elk geval tot de indiensttreding van de nieuwe bestuurder, (3) een collegiaal bestuur zonder voorzitter, met dienovereenkomstige aanpassing van de statuten van de Stichting, en (4) intrekking van het voorgenomen besluit van 18 september 2018.
- 2.24 Op 17 december 2018 heeft de RvT een definitief besluit genomen. De voorzitter van de RvT heeft hiervan met een e-mailbericht van 18 december 2018 mededeling gedaan aan de OR en aan de CCR. meegedeeld. Dit besluit houdt, kort gezegd, het volgende in:
- (1) Het voorgenomen besluit van 18 september 2018 wordt ingetrokken.
  - (2) De functie van lid van de RvB zal alsnog vacant worden gesteld op de wijze zoals is voorzien in artikel 4 Reglement RvT.
  - (3) De tijdelijke benoeming van N. tot lid van de RvB is verlengd voor de duur van de in (2) bedoelde procedure.
  - (4) De benoeming van de voorzitter van de RvB is nu niet aan de orde. De statuten van de Stichting bepalen dat de RvB uit de zittende leden een voorzitter aanwijst. Een nieuw besluit hierover zal pas aan de orde zijn na de nieuwe benoeming van een lid van de RvB.
  - (5) De RvB vormt een collegiaal bestuur.
  - (6) In de statutaire functie van voorzitter van de RvB is M. benoemd.
  - (7) De samenstelling van de RvB en de taakverdeling binnen de RvB zijn geen zaak van (advies door) de OR of de CCR.

3. De standpunten van partijen

Het standpunt van de ondernemingsraad

- 3.1 De OR stelt, samengevat, het volgende. De Code schrijft voor dat de raad van bestuur en de raad van toezicht ieder vanuit de eigen rol verantwoordelijk zijn voor de *governance* van de zorgorganisatie. Zie bijvoorbeeld onderdeel 4.1.3 van de Code, dat uitgaat van een strikte scheiding tussen de beide raden. Binnen de Stichting bestaat een ongezonde verhouding tussen de RvB en de RvT. De waterscheiding tussen RvB en RvT is verdwenen door de aanstelling van F. tot adviseur van de RvB. In deze zelfde lijn pasten de aanstelling van Q. per 1 januari 2017, tot dan toe een door de RvT aangetrokken onderzoeker, als ondersteuner van de RvB en de benoeming van N., ooit als sectorhoofd boventalig verklaard, als (tijdelijk) bestuurslid. Bij de

vervulling van vacatures volgt de RvT bovendien niet de wervingsprocedure van het Reglement RvT en komt de RvT de afspraken met de OR niet na. In het overleg dat de voorzitter van de RvB op 10 december 2018 heeft gevoerd met de voorzitters van de OR en van de CCR, is namens de RvT nog een ander compromisvoorstel gepresenteerd. Toen is besproken dat er een collegiaal bestuur zou komen, zonder voorzitter, dat de statuten van de Stichting aan deze nieuwe structuur zouden worden aangepast, dat er een procedure zou komen voor het geval dat in de RvB de stemmen staken, en dat als sluitstuk een onafhankelijke commissie zou worden ingesteld ter beslechting van het daarmee gegeven bestuursgeschil. In het besluit van 18 december 2018 is dit echter niet terug te vinden. De RvT geeft ook geen inzicht in de afwegingen die ertoe hebben geleid dat hij is afgeweken van het eerder besproken besluit. Het vertrouwen van de OR in de RvB is geschaad. Gelet op dit alles handelt de RvT in strijd met de principes van de Code.

3.2 Tijdens de mondelinge behandeling van het toetsingsverzoek heeft de OR de volgende onderdelen en principes van de Code genoemd als bepalingen en uitgangspunten die door de RvT zijn geschonden:

- (1) 3.1.1, waarin is bepaald dat de doelen van de medezeggenschap en de dialoog in het beleid centraal staan en dat dit beleid tot stand komt na overleg met de betreffende belanghebbenden;
- (2) 3.1.2, waarin is bepaald dat de RvB met ieder medezeggenschapsorgaan afspraken maakt over onder meer de wijze van samenwerken;
- (3) 4.1.1, waarin is bepaald dat de RvB en de RvT ieder overeenkomstig hun wettelijke en statutaire taken verantwoordelijk zijn voor de *governance* van de zorgorganisatie en de naleving van de Code;
- (4) 4.1.3, waarin is bepaald dat de RvT of zijn leden geen verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de RvB overnemen;
- (5) titel 2.6, over de verhouding tussen de RvT en de RvB;
- (6) de kernwaarde betrouwbaarheid.

Het standpunt van de centrale cliëntenraad

3.3 Het standpunt van de CCR kan als volgt worden samengevat. De RvT en de tijdelijke leden van de RvB komen afspraken en gewekte verwachtingen niet na. Zij gaan ook selectief en sterk sturend om met de informatievoorziening ten opzichte van de CCR. Ook afgezien van dit niet transparante handelen van de RvT heeft de CCR het vertrouwen in de RvT (en de RvB) verloren. De Stichting kampt al sinds 2015 met een bestuurlijke impasse en de RvT slaagt er niet in om een breed gedragen, bekwame en effectieve RvB te benoemen. De RvT geeft door de wijze waarop hij de beide RvB-leden in het zadel probeert te tillen, voeding aan een "*angst en amigocultuur*". In de afgelopen twaalf maanden en tegen de achtergrond van de daaraan voorafgegane periode heeft de RvT gehandeld in strijd met de Code en meer in het bijzonder met de volgende onderdelen daarvan:

- (1) 4.1.1 (aangehaald in 3.2);
- (2) 4.1.3 (aangehaald in 3.2);
- (3) 6.5.1 en 6.5.3, op grond waarvan de RvT moet zorgen voor een goede en evenwichtig samengestelde RvB;
- (4) titel 3, waarin is vastgelegd dat de RvT transparant moet zijn over zijn handelen en de gemaakte keuzen en daarover verantwoording dient af te leggen aan belanghebbenden (3.3.1), waaronder de CCR en de OR;

- (5) 3.1.1 (aangehaald in 3.2);
- (6) titel 2.6, voor zover de daarin opgenomen bepalingen zich ertegen verzetten dat de RvT en de RvB te dicht op elkaar zitten en te zeer met elkaar verweven zijn.

Tijdens de mondelinge behandeling heeft de CCR ook het in 3.2 aangehaalde onderdeel 3.1.2 van de Code genoemd. Volgens de CCR is de RvT in dit opzicht tekortgeschoten als toezicht-houder van de RvB.

Het standpunt van de raad van toezicht (in de beide zaken)

- 3.4 De RvT stelt zich allereerst op het standpunt dat de OR niet ontvankelijk is in het toetsingsverzoek omdat niet is voldaan aan artikel 12 lid 2, aanhef en onder de letter *b*, van het Reglement Governancecommissie Gezondheidszorg ("het Reglement"), nu de OR het verzoek tot naleving van een of meer principes van de Code niet tevoren aan de RvT schriftelijk kenbaar heeft gemaakt.
- 3.5 De RvT stelt voorts dat de OR niet ontvankelijk is in het toetsingsverzoek omdat niet is voldaan aan de eis van artikel 13 lid 1, aanhef en onder de letter *d*, van het Reglement dat het toetsingsverzoek een nauwkeurige omschrijving en motivering dient te bevatten. Het toetsingsverzoek is niet duidelijk. De RvT stelt daartoe, kort samengevat, het volgende. Uit het verzoek blijkt niet dat hij, de RvT, in enig opzicht in strijd met de principes van de Code heeft gehandeld. Gelet op de vervaltermijn van twaalf maanden die is neergelegd in artikel 12 lid 2, aanhef en onder de letter *e*, van het Reglement, kunnen alleen gebeurtenissen van minder dan twaalf maanden vóór de indiening van de toetsingsverzoeken aan de orde komen. Zo bezien is er één besluit dat zich voor toetsing zou lenen, te weten het besluit van 18 december 2018. Bij dit besluit is echter geen van de principes of bepalingen van de Code geschonden. In deze toetsingsprocedure is niet de vraag aan de orde of de RvT de *juiste* besluiten heeft genomen. De RvT is niet verplicht tegemoet te komen aan de wensen van de OR of de CCR. Daarvoor bieden de eerdere afspraken, de wet, de statuten, het Reglement RvT of de Code geen basis. Overigens is de RvT met het besluit van 18 december 2018 juist tegemoetgekomen aan de bezwaren van de OR en van de CCR tegen het aanvankelijk voorgenomen besluit. Het is zeer te betreuren dat het vertrouwen van de OR en de CCR in de RvT is geschaad, maar dat levert geen schending van de Code op.
- 3.6 De aanstelling van F. in juli 2016 als gedelegeerd commissaris dateert van veel meer dan twee jaren vóór de indiening van het toetsingsverzoek en kan daarom geen onderwerp van toetsing (meer) zijn. Bovendien valt niet in te zien waarom deze aanstelling strijd met de Code zou opleveren. Ook ten aanzien van Q. is er geen regel die zich ertegen verzet dat een adviseur eerst door de RvT wordt ingeschakeld en daarna door de RvB.
- 3.7 Ten aanzien van het toetsingsverzoek van de CCR stelt de RvT, naast datgene wat hij over het verzoek van de OR heeft opgemerkt en in 3.3-5 is vermeld, kort samengevat het volgende. Er is thans al geruime tijd geen bestuurlijke impasse meer bij de Stichting. De huidige problemen zijn niet te wijten aan het functioneren van de RvB, maar zijn het gevolg van het feit dat de CCR (evenals de OR) het oneens zijn met de keuze van de RvT voor (de samenstelling van) het bestuur en daarbij vooral met de keuze voor M. als voorzitter. Hij en N. zijn reglementair benoemd en worden ten onrechte als "*besmet*" bestempeld. De geschiktheid van N. voor de door hem vervulde functie is boven elke twijfel verheven. F. heeft binnen de Stichting nooit een bestuurs-

functie uitgeoefend. Ook overigens zijn de bezwaren van de CCR vaag en ongespecificeerd. Geen van de door de CCR genoemde onderdelen van de Code is geschonden.

De verdere stellingen van partijen

- 3.8 Datgene wat partijen verder hebben aangevoerd, komt voor zover nodig hierna aan de orde.

4. De beoordeling van de verzoeken

Algemeen

- 4.1 De Commissie heeft de verzoeken van de OR en van de CCR gezamenlijk, maar als afzonderlijke zaken, behandeld. Met goedvinden van alle partijen – zoals is vastgesteld tijdens de mondelinge behandeling – gelden de bijlagen die in een van de beide zaken zijn ingebracht, als ook te zijn overgelegd in de andere zaak.
- 4.2 De beide toetsingsverzoeken hebben betrekking op de Stichting. Uit de verzoeken is niet met volkomen duidelijkheid op te maken of zij zich richten tegen de RvB of tegen de RvT, of tegen deze beide organen van de Stichting dan wel tegen de Stichting zelf. De schendingen van de Code waarop de verzoekers, blijkens hun verzoeken en de nader daarop gegeven toelichting, wijzen betreffen in het bijzonder gedragingen van de RvT. De Commissie heeft de verzoekschriften zowel aan de RvB als aan de RvT toegezonden, met het verzoek daarop te reageren. De beide verweerschriften zijn ingezonden door de RvT. De verzoekers hebben vervolgens niet het standpunt ingenomen dat de RvB daarmee ten onrechte buiten schot blijft. Gelet op deze gegevens beschouwt de Commissie de verzoeken als te zijn gericht tegen de RvT. Dit is in de kop van deze oordelen ook tot uiting gebracht. Dit alles neemt uiteraard niet weg dat de verzoeken gelden als verzoeken betreffende de door de Stichting in stand gehouden zorgorganisatie.
- 4.3 De OR en de CCR hebben in hun respectieve verzoeken betoogd dat de RvT heeft gehandeld – en in bepaalde opzichten nog handelt – in strijd met de Code, dat wil zeggen de sinds 1 januari 2017 geldende Governancecode Zorg. Hierin ligt besloten dat zij zich niet beroepen op gebeurtenissen van vóór deze datum. Dit is relevant, nu zij ook melding maken van (in hun ogen onjuiste) van gedragingen van de RvT van vóór 1 januari 2017. Dit betreft de benoeming van F. tot (tijdelijk) gedelegeerd commissaris en de inschakeling van Q., die uit F.'s netwerk afkomstig was. Tijdens de mondelinge behandeling hebben de OR en de CCR uitgelegd dat het hun te doen is om de doorwerking of het voortduren van dergelijke gedragingen ná 1 januari 2017. De RvT heeft op zichzelf erkend dat zo'n doorwerkende of voortdurende gedraging kan worden getoetst aan de Code (2017), mits aan de overige eisen voor de behandeling van een daarop betrekking hebbend toetsingsverzoek is voldaan. De Commissie zal deze zelfde benadering volgen.

De ontvankelijkheid van de toetsingsverzoeken

- 4.4 De Commissie verwerpt de stelling van de RvT dat de OR in het toetsingsverzoek van 16 januari 2019 niet heeft voldaan aan de in 3.5 aangehaalde eis dat het een nauwkeurige omschrijving en motivering dient te bevatten. Uit het verzoek blijkt in voldoende mate waar het de OR om te doen is. Blijkens zijn verweer heeft de RvT dit ook niet misverstaan. Het Reglement verlangt

niet dat een verzoeker de mogelijk geschonden bepalingen van de Code vermeldt. De opsomming die de OR in dit opzicht tijdens de mondelinge behandeling heeft gegeven en in 3.2 is samengevat, vormt geen verrassing voor wie het verzoek van de OR heeft gelezen. Hiermee is uiteraard niet gezegd dat de RvT de Code ook werkelijk heeft geschonden. Daarop gaat de Commissie hierna, in 4.11 e.v., in.

- 4.5 Voor zover de RvT zich heeft beroepen op de in artikel 12 lid 2, aanhef en onder de letter *b*, van het Reglement opgenomen eis dat een toetsingsverzoek tevoren schriftelijk aan de raad van bestuur van de zorgorganisatie kenbaar moet zijn gemaakt, volgt de Commissie de RvT niet. Daarbij stelt de Commissie voorop dat als een verzoek betrekking heeft op gedragingen niet van een raad van bestuur maar van een raad van toezicht, een redelijke uitleg van deze eis meebrengt dat de bepaling betrekking heeft op het voorafgaand informeren van de raad van toezicht. In dit geval zijn, zoals in 4.1 is vermeld, de verzoeken in wezen gericht tegen de RvT. Aan de orde is dan dus de vraag of de verzoekers ten opzichte van de RvT hebben voldaan aan de hier besproken eis. De OR en de CCR hebben onder meer in hun gezamenlijke, aan de RvT gezonden, brief van 27 september 2018 (aangehaald in 2.21) de gang naar de Commissie aangekondigd. Daarmee is voldaan aan de hier bedoelde eis. Daar komt bij dat de RvT niet heeft gesteld dat hij, als hij tevoren was "gewaarschuwd", zich ten aanzien van een of meer van de aan hem verweten gedragingen anders zou hebben opgesteld. Ook hieruit volgt de ontvankelijkheid van de OR en de CCR in dit opzicht.
- 4.6 De RvT heeft – in de beide zaken – ook een beroep gedaan op de vervaltermijn van twaalf maanden van artikel 12 lid 2, aanhef en onder de letter *e*, van het Reglement. Volgens deze bepaling verklaart de Commissie een verzoeker niet ontvankelijk indien "*meer dan twaalf maanden zijn verstreken na het concrete voorval waarop het toetsingsverzoek betrekking heeft en de vermelding daarvan in het jaarlijkse verantwoordingsdocument van de zorgorganisatie*". De gedragingen waarop dit prealabele verweer van de RvT betrekking heeft, betreffen in het bijzonder de posities van F. en van Q..
- 4.7 In de verweerschriften heeft de RvT niet de gehele zojuist aangehaalde passage van het Reglement opgenomen. Het Reglement stelt hier voor niet-ontvankelijkheid een dubbele eis: de termijn van twaalf maanden moet zijn verlopen na het ter discussie gestelde voorval én na de vermelding van dit voorval in het bedoelde jaardocument. Aan deze tweede eis is, voor zover het de verwijten betreffende F. en Q. betreft, niet voldaan. De RvT heeft desgevraagd verklaard dat over hun (door de OR en de CCR ter discussie gestelde) functies niets is vermeld in de hier relevante jaardocumenten.
- 4.8 De Commissie acht dit gegeven echter niet beslissend. Met de eis van vermelding in het jaardocument is kennelijk – en in redelijkheid – bedoeld te voorkomen dat een verzoeker die enige tijd geen weet heeft of kan hebben van een mogelijke schending, zijn verzoek te laat indient. Deze bedoeling speelt hier niet. De OR en de CCR zijn al in 2016 geïnformeerd over de extra taak van F. (als gedelegeerd commissaris tot het einde van dat jaar) en zijn ook direct bekend geworden met de continuering van zijn functie als "gewoon lid" (in dit geval: vicevoorzitter) van de RvT na eind december 2016. Ditzelfde geldt voor de positie van Q. als adviseur van de RvT en vervolgens (tot in 2017) tevens als adviseur en begeleider van de RvB. Deze functies hebben toen ook alle aandacht van de OR en van de CCR gekregen. Onder deze omstandigheden zijn de OR en de CCR in elk geval niet ontvankelijk in hun verzoeken voor zover deze betrekking hebben op de hier bedoelde functies van Q..

- 4.9 Ten aanzien van het gekritiseerde optreden van F. geldt het volgende. De verzoekers zijn niet ontvankelijk voor zover zij zich keren tegen het functioneren van F. als gedelegeerd commissaris in een bepaalde periode in 2016. Dit is ook het geval ten aanzien van het voortduren van F.'s functie als vicevoorzitter van de RvT direct na het einde van zijn optreden als gedelegeerd commissaris. Dit zou anders kunnen liggen voor zover dit functioneren nog steeds voortduurt. Dan komt het aan op een inhoudelijke beoordeling van zijn lidmaatschap van de RvT – tot op de dag van vandaag – ook nadat hij in 2016 gedurende enige tijd de taak van gedelegeerd commissaris had vervuld. De Commissie zal in 4.12 e.v. hierop ingaan.
- 4.10 Voor zover het beroep op niet-ontvankelijkheid van de verzoekers ook betrekking heeft op de positie van N., honoreert de Commissie dit beroep niet. Hij is nog steeds in functie als lid van de RvB en de bezwaren van de verzoekers tegen (de continuering van) zijn benoeming in elk geval tot op heden, zijn daardoor nog steeds actueel. Inhoudelijk komen deze bezwaren hierna, in 4.15 e.v., aan de orde.

De inhoudelijke beoordeling van de verzoeken, voor zover de OR en de CCR daarin ontvankelijk zijn

- 4.11 De verzoeken waarin de OR en de CCR kunnen worden ontvangen, betreffen in de kern vier aspecten: (1) het ontbreken van de voorgeschreven scheiding tussen de RvT en de RvB, met als voorbeeld de al genoemde positie van F. als lid (en vicevoorzitter) van de RvT aansluitend aan zijn optreden als gedelegeerd commissaris, (2) de samenstelling van de RvB, met in het bijzonder de positie van N. als lid van de RvB, (3) het vervolg dat de RvT met zijn op 18 december 2018 meegedeelde besluit van 17 december 2018 heeft gegeven op het compromis waarover op 10 december 2018 overeenstemming was bereikt, en (4) in algemene zin het bij de verzoekers bestaande gebrek aan vertrouwen in de RvT. Deze kwesties komen nu in deze volgorde aan de orde.
- 4.12 Het eerste hier genoemde aspect maakt het nodig het optreden van F. nader te beoordelen. Hieraan staat niet in de weg dat de OR en de CCR niet ontvankelijk zijn in hun verzoeken voor zover deze betrekking hebben op F.'s aanwijzing en functioneren als gedelegeerd commissaris, in 2016. Als hij daarmee buiten zijn rol als toezichthouder is getreden en in wezen bestuurstaak heeft uitgeoefend, zou het immers problematisch kunnen zijn dat hij daarna, en nog steeds, is voortgegaan in zijn toezichthoudende rol.
- 4.13 De Commissie heeft niet kunnen vaststellen dat F. als "*gedelegeerd commissaris*" in wezen (mede) taken van de RvB heeft uitgevoerd. De destijds aan hem gegeven opdracht, zoals opgenomen in bijlage IV bij het in 2.7 aangehaalde bericht van M. aan de OR, heeft geen betrekking op bestuurlijke taken. In de formulering van de opdracht komen slechts werkzaamheden voor die redelijkerwijs binnen de algemene toezichthoudende taak van de RvT vallen. Deze taak is onder meer beschreven in artikel 1 van het Reglement RvT. Dit artikel geeft, in een niet complete opsomming, voorbeelden van taken en bevoegdheden van de RvT. Deze kunnen ook de goedkeuring omvatten van andere besluiten dan die welke met zoveel woorden zijn vermeld in de statuten van de Stichting. Artikel 1 lid 2 onder de letter *d* vermeldt immers in algemene zin "*het goedkeuren van (strategische) beslissingen van de raad van bestuur*". De verzoekers stellen zich echter – en terecht – niet op het standpunt dat het Reglement RvT in zoverre ongeldig zou zijn. De omschrijving van artikel 1 is daarmee een gegeven. De verzoekers hebben, los van de bewoordingen van deze opdracht, geen concrete voorbeelden genoemd van werkzaamheden van

F., als gedelegeerd commissaris, die buiten het voor hem geldende kader van (kort gezegd) advisering van de RvB en goedkeuring van bepaalde besluiten van de RvB vallen. Het gegeven dat hij voor zijn werkzaamheden is bezoldigd, legt in dit opzicht geen gewicht in de schaal. Uit deze beoordeling van F.'s positie als gedelegeerd commissaris volgt ook dat de RvT door hem na het einde van diens opdracht in deze hoedanigheid weer als "gewoon" lid (vicevoorzitter) van de RvT te laten optreden, en dit tot op heden, geen bepaling van de Code heeft geschonden.

- 4.14 Ook overigens heeft de Commissie niet kunnen vaststellen dat de RvT de voorgeschreven scheiding tussen bestuurlijke en toezichthoudende taken en rollen niet – of onvoldoende – heeft gerespecteerd. De reglementair aan de toezichthouder toekomende taak om de RvB zo nodig te adviseren en als diens "*klankbord*" op te treden, kan zo nodig heel intensief zijn, maar betekent op zichzelf niet dat de in de Code voorgeschreven functiescheiding niet in acht wordt genomen. Ten aanzien van het eerste in 4.11 genoemde aspect komt de Commissie tot de conclusie dat de RvT de Code niet heeft geschonden.
- 4.15 Het tweede aspect betreft de positie van de leden van de RvB. De Commissie heeft uit de verzoeken van de OR en van de CCR niet afgeleid dat zij het standpunt innemen dat de benoeming en de positie van M. (thans) strijd met de Code opleveren. Zij aanvaardden zijn voorzitterschap van de RvT kennelijk als een gegeven. Dit is anders voor N.. De verzoekers stellen dat zij op zichzelf bezien geen bezwaren hebben tegen de persoon van N., maar dat hun bezwaar zich richt tegen het gegeven dat hij intussen al bijna drie jaren lid van de RvT is zonder dat hij is aangesteld na een openbare werving en selectie. Dit is volgens hen in strijd met artikel 4 van het Reglement RvT en daarmee tevens met de Code.
- 4.16 Het staat vast dat N. aanvankelijk – per 1 februari 2017 – op tijdelijke basis is benoemd tot lid van de RvT. Dit volgt uit het in 2.13 aangehaalde besluit van de RvT. Dit besluit kwam in zoverre overeen met het voornemen waarover de verzoekers positief hebben geadviseerd, met dien verstande dat het desbetreffende advies van de CCR aan voorwaarden was gebonden. Ook het in 2.14 geciteerde bericht van de vicevoorzitter van de RvT impliceert de tijdelijkheid van de benoeming van N. (immers tot 1 januari 2018). Illustratief is verder dat de CCR in zijn advies heeft gesproken over een "*gedoog constructie*". In de lijn van deze tijdelijkheid heeft de RvT in het voorstel van 15 juni 2017, dat is aangehaald in 2.15, vermeld dat er formeel per 1 januari 2018 twee vacatures in de RvT zouden zijn, waaronder de vacature van lid (in de plaats van N.). In afwijking van deze koers heeft de RvT in het voorgenomen besluit van 12 september 2017 opgenomen dat (onder meer) N. op zijn post zou blijven tot eind 2018. In afwijking van negatieve adviezen van de beide verzoekers op dit punt, heeft de RvT op 9 oktober 2017 besloten N.' aanstelling als lid van de RvT met een jaar te verlengen, en wel tot eind 2018. Op 25 juni 2018 heeft de RvT, met het op deze datum aan de verzoekers voorgelegde concept voor een nader voorgenomen besluit, aangekondigd de benoeming van N. te laten gelden voor een periode van in totaal vier jaren. Ondanks bezwaren van de verzoekers daartegen heeft de RvT op 18 september 2018 een voorgenomen besluit met deze zelfde inhoud aan de OR en aan de CCR voorgelegd. Nadat de bezwaren van de verzoekers waren geïntensiveerd, heeft de RvT in het definitieve besluit van 17 december 2018 bepaald dat de (thans door N. beklede) functie van lid van de RvT "*alsnog vacant*" wordt gesteld. Tijdens de mondelinge behandeling op 18 november 2019 is gebleken dat dit laatste toen nog altijd niet was gebeurd. De RvT heeft meegedeeld dat hij, in afwachting van het oordeel van de Commissie over deze toetsingsverzoeken, heeft besloten de vacature nog niet open te stellen. In verband daarmee heeft N. tot dusver de positie van lid van de RvB behouden.

- 4.17 Naar het oordeel van de Commissie levert de in 4.16 beschreven handelwijze van de RvT een tot op heden voortdurende schending van de Code op. Ten aanzien van de positie van N. heeft de RvT zich niet gehouden aan het Reglement RvT. Hij is immers niet openbaar geworven en geselecteerd. Voor de eerste, tijdelijke, periode tot eind 2017 was dit voor de verzoekers acceptabel, maar dit is niet het geval voor de continuering van zijn benoeming daarna. Dit levert strijd met de Code op, in het bijzonder met de bepaling 4.1.2, die (onder meer) inhoudt dat de raad van toezicht zijn functie conform de statuten vervult. Hiertoe rekent de Commissie ook het Reglement RvT. De daarin vastgelegde procedure voor een open en transparante benoeming van leden van de RvB strookt ook met onderdeel 6.2.1 van de Code.
- 4.18 Hieraan doet niet af dat de verzoekers hebben verklaard dat zij geen bezwaren hebben tegen de persoon van N., en evenmin dat de RvT heeft betoogd dat N. in de afgelopen jaren heeft laten zien dat hij een goed functionerende bestuurder is. Bij de hier geschonden bepaling van de Code gaat het niet om de persoon van de functionaris, maar om de open werving en de daaraan verbonden mogelijkheid dat de medezeggenschapsorganen zich vooraf een oordeel kunnen vormen over de kandidaat, mede in verhouding tot mogelijke andere kandidaten. Deze mogelijkheid is aan de OR en de CCR ontnomen. Overigens hebben zij tijdens de zitting verklaard ook kanttekeningen te hebben bij het functioneren van N., maar deze kanttekeningen vormen volgens hen niet de kern van hun verwijt over schending van de Code. De hier vastgestelde schending is niet ongedaan gemaakt door het besluit van 17 december 2018 van de RvT om de vacature van lid nu toch open te stellen, waarmee de RvT in zoverre aan de negatieve adviezen van de OR en van de CCR is tegemoetgekomen. Dit gegeven wist het ontbreken van een open sollicitatie voor de vacature per 1 januari 2018 niet uit. Overigens is sinds het besluit van 17 december 2018 om de vacature open te stellen al weer bijna een jaar verlopen zonder dat daaraan gevolg is gegeven.
- 4.19 Het derde in 4.11 genoemde aspect betreft het verwijt van de verzoekers dat de RvT zich met zijn definitieve besluit van 17 december 2018 een onbetrouwbare partner heeft getoond door de (ongemotiveerde) afwijkingen van het resultaat van de bespreking van 10 december 2018 (zie 2.23). Blijkens de toetsingsverzoeken gaat het hierbij in het bijzonder om de keuze – in afwijking van de daarover gemaakte afspraak – voor een collegiaal bestuur met een vaste voorzitter (thans M.) en zonder aanpassing van de statuten.
- 4.20 Bij de beoordeling van dit aspect stelt de Commissie voorop dat het begrip “collegiaal bestuur” inhoudt dat het bestuur als geheel verantwoordelijk is voor de vervulling van de bestuurlijke taken. Er kan een portefeuillevdeling zijn, waarbij elk bestuurslid eigen taken en aandachtsgebieden heeft, maar zo’n verdeling doet er niet aan af dat het gehele bestuur (in dit geval dus de RvB) als collectief verantwoordelijk is. De statuten van de Stichting impliceren een dergelijke collectieve verantwoordelijkheid. Dit is ook de normale situatie, tenzij daarvan wordt afgeweken, hetgeen hier niet het geval is. Voor zover de verzoekers uitgaan van een andere betekenis van het begrip “collegiaal bestuur” dan hier is uiteengezet, volgt de Commissie hen dus niet.
- 4.21 De gezamenlijke en collegiale verantwoordelijkheid van het bestuur voor de gehele bestuurs-taak staat los van het voorzitterschap van het bestuur. Een afzonderlijke voorziening voor het geval dat de stemmen in het bestuur staken, is dan wenselijk. Een hiervan nog weer te onderscheiden kwestie betreft de vraag of er een (vaste) voorzitter is en zo ja, hoe deze wordt aangewezen. De Commissie stelt vast dat het door de RvT genomen besluit van 17 december 2018

op dit punt niet volkomen duidelijk en begrijpelijk is. Artikel 6 lid 2 van de – door de CCR en de RvT elk overgelegde – statuten van de Stichting bepaalt dat indien de RvB uit meer dan één persoon bestaat, de RvT één van de leden van de RvB benoemt tot voorzitter van de RvB. Dit strookt niet met het besluit van 17 december 2018 voor zover dit inhoudt dat de statuten bepalen dat de RvB zelf uit de zittende leden een voorzitter aanwijst.³ Het besluit houdt ook in dat M. tot voorzitter “*is benoemd*”, maar daarbij is niet vermeld wie deze benoeming heeft gedaan.

- 4.22 Het verwijt van de verzoekers heeft overigens niet speciaal hierop betrekking, maar bevat meer in het algemeen de stelling dat de RvT is afgeweken van de afspraken van 10 december 2018. Op dit punt roepen de stellingen van alle partijen enkele vragen op. De OR vermeldt in zijn toetsingsverzoek dat de RvT in het overleg van 10 december 2018 een – daar “*besproken*” – “*besluit*” heeft gepresenteerd dat afwijkt van het latere, definitieve besluit, en dat M., in strijd met eerdere toezeggingen van de RvT, toch voorzitter blijft of wordt. De OR heeft hierbij niet het in 2.23 aangehaalde gespreksverslag overgelegd. Dit is gebeurd door de CCR bij diens latere toetsingsverzoek. Het gespreksverslag vermeldt met zoveel woorden dat het geen officieel verslag is, maar is bedoeld voor het archief van CCR en OR. Dit doet de vraag rijzen welke betekenis het verslag heeft voor de positie van de RvT. Volgens het verslag had de RvT zich in eigen kring, al vóór het overleg van 10 december 2018, in unanimitieit uitgesproken voor het “*compromisvoorstel*” dat in dat overleg is ingebracht. Uit de stellingen van de verzoekers blijkt niet ondubbelzinnig of zij de RvT verwijten in het definitieve besluit te zijn afgeweken van zijn eigen eerdere besluit, of dat zij betogen dat de RvT zich niet heeft gehouden aan een afspraak die in het overleg op 10 december 2018 met hen is gemaakt. Waarschijnlijk hebben zij beide mogelijkheden op het oog. Vermelding verdient ook dat de RvT in zijn verweerschriften de juistheid van het verslag ten aanzien van de in 2.23 aangehaalde thema’s niet betwist, maar betoogt dat hij de vrijheid heeft af te wijken van adviezen van de OR of van de CCR. Dit laatste is juist, maar dit betoog weerspreekt niet het verwijt voor zover dit inhoudt dat de RvT is afgeweken van zijn *eigen* voorafgegane en aan de verzoekers voorgelegde beslissing en/of dat de RvT zich niet heeft gehouden aan een afspraak die zijn voorzitter heel kort tevoren met de verzoekers had gemaakt.
- 4.23 De Commissie laat hier de vrijheid van de RvT om, na de vereiste adviezen te hebben ingewonnen, zelfstandig een besluit te nemen, het zwaarst wegen. Zij heeft niet vastgesteld dat de voorzitter in het voorafgegane overleg van 10 december 2018 over een mandaat beschikte om namens de gehele RvT tot afspraken te komen. Datgene wat is gebleken over een aan dat overleg voorafgegaan intern besluit van de RvT, dat vervolgens met de voorzitters van de OR en van de CCR is besproken, kan in andere richting wijzen, maar schiet als basis voor gebondenheid van de RvT ook in formele zin tekort. Hierbij spelen ook enkele van de in 4.21 genoemde bijzonderheden een rol.
- 4.24 Dit leidt de Commissie tot de conclusie dat niet is gebleken dat de RvT heeft gehandeld in strijd met toezeggingen jegens de OR of de CCR. Ook overigens bestaat daarvoor onvoldoende grond. Hieruit volgt dat de RvT in dit opzicht de Code niet heeft geschonden. De vraag welke bepalingen van de Code dit zou kunnen betreffen, kan dus onbeantwoord blijven.
- 4.25 Het vierde in 4.11 genoemde aspect betreft het gebrek aan vertrouwen van de verzoekers in de RvT. Volgens de verzoekers heeft de RvT zich als orgaan van de Stichting en als gesprekspart-

---

³ Het is echter denkbaar dat de statuten vóór 28 december 2018 op dit punt een andere voorziening inhielden. Dit blijkt niet uit de overgelegde stukken.

ner onbetrouwbaar getoond. Voor dit verwijt bestaat geen grond voor zover de RvT is afgeweken van adviezen die hij heeft ingewonnen. Dit staat de RvT vrij; adviezen zijn niet bindend. Voor het verwijt bestaat echter wel grond in meer algemene zin. Hierbij gaat het vooral om de gang van zaken met (de continuering van) de benoeming van N. en de zojuist beschreven voor geschiedenis van het besluit van 17 december 2018. De verzoekers beklagen zich terecht erover dat gedurende lange tijd geen gevolg is gegeven aan hun meermalen geuite, gerechtvaardigde wens om de benoeming te beëindigen. En ook de handelwijze van de RvT bij de voorbereiding van het besluit van 17 december 2018 heeft niet bijgedragen aan herstel van het al lange tijd afwezige vertrouwen. Gegeven het gespreksverslag van de CCR en de OR, waarvan de RvT zoals gezegd de juistheid niet heeft betwist, mochten de verzoekers op onderdelen een ander besluit verwachten. Weliswaar is hun wens betreffende N. uiteindelijk vervuld en zal de vacature voor een lid van de RvB alsnog worden opengesteld, maar hetgeen op 10 december 2018 is besproken had de RvT op zijn minst genomen ertoe moeten brengen het besluit deugdelijk te motiveren voor zover het daarvan afweek. Ter vermijding van misverstand voegt de Commissie hieraan twee opmerkingen toe. In de eerste plaats; de hier vermelde beoordeling betreft niet de inhoud van het besluit van 17 december 2018, maar de daarvoor gewekte gerechtvaardigde verwachtingen. En in de tweede plaats: de beoordeling betreft niet de positie van F., want ook uit het verslag blijkt niet dat de RvT enige toezegging heeft gedaan of verwachting heeft gewekt over diens door de verzoekers gewenste vertrek.

- 4.26 Ten aanzien van het in 4.25 besproken aspect heeft de RvT onderdeel 3.1.1 van de Code geschonden. Dit onderdeel houdt in dat de zorgorganisatie – en dus ook de RvT, zo voegt de Commissie hieraan toe – een transparant beleid voert voor de omgang met medezeggenschapsorganen.
- 4.27 Andere schendingen dan die welke in 4.17 en in 4.26 zijn beschreven, heeft de Commissie niet vastgesteld.
- 4.28 Al het voorgaande leidt tot het volgende oordeel.

5. Het oordeel van de Governancecommissie

In de zaak Gc 19/01

- 5.1 De OR is in het toetsingsverzoek niet ontvankelijk voor zover het betrekking heeft op de positie van F. als gedelegeerd commissaris en op de positie van Q..
- 5.2 De RvT heeft gehandeld in strijd met de onderdelen 3.1.1 en 4.1.2 van de Code, op de wijze zoals in 4.26 respectievelijk 4.17 is beschreven.
- 5.3 Voor het overige heeft de Commissie geen schending van de Code vastgesteld.

In de zaak Gc 19/02

- 5.4 De CCR is in het toetsingsverzoek niet ontvankelijk voor zover het betrekking heeft op de positie van F. als gedelegeerd commissaris en op de positie van Q..
- 5.5 De RvT heeft gehandeld in strijd met de onderdelen 3.1.1 en 4.1.2 van de Code, op de wijze zoals

in 4.26 respectievelijk 4.17 is beschreven.

5.6 Voor het overige heeft de Commissie geen schending van de Code vastgesteld.

Dit oordeel is aan partijen verzonden op 10 december 2019.